

Nr 32

Av herr **Bergh, Ragnar**, om utredning angående ändrad ordning för val av statsrevisorer.

Grundläggande bestämmelser angående riksdagens revisorer finnas meddelade i § 72 riksdagsordningen. Däri stadgas bl. a. följande.

Riksdagen förordnar årligen inom sex dagar efter dess öppnande revisorer till ett antal av tolv, vilka till halva antalet av vardera kammaren utses, att enligt regeringsformen och särskild instruktion granska statsverkets, riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning. Revisor utövar sin befattning till dess nytt val av revisorer förrättas.

I överensstämmelse härmed utser riksdagen varje år tolv revisorer. Valet sker efter partiproportionella grunder. Avgående revisor plägar omväljas en eller två gånger; mandatperioden omfattar således två eller tre år. Vid kandidatnomineringen tillämpas i regel anciennitetsprincipen, med påföljd att i mycket stor utsträckning en ledamot lämnar även riksdagen ett fåtal år efter det han avgått som revisor. Sistnämnda förhållande belyses därav att av riksdagens nuvarande ledamöter allenast nio i första kammaren och tio i andra kammaren varit revisorer.

I sitt utlåtande nr 42 i anledning av 1947 års revisionsutrednings betänkande rörande riksdagens revisorers verksamhet framhöll statsutskottet vid 1948 års riksdag bl. a., att utskottet ansåge sig böra understryka vad i betänkandet sagts angående riksdagens frihet att välja för revisorsuppdraget lämpade personer. I likhet med kommittén vore utskottet sålunda av den uppfattningen, att revisorer med intresse och fallenhet för uppdraget borde ha utsikter att få sina mandat förnyade utan att hindras av tillämpad praxis att revisor ej omvaldes mer än ett visst antal gånger. Ifrågavarande uttalande, vilket sedermera godkändes av riksdagen, har emellertid icke föranlett någon ändring av de grunder efter vilka revisorerna faktiskt utses.

Den praxis som sålunda följes vid val av revisorer har visat sig medföra vissa mindre tillfredsställande resultat. Den främsta olägenheten torde sammanhånga med den korta mandatperioden; icke minst mot bakgrunden av statsförvaltningens starka tillväxt och alltmer komplicerade natur måste nämligen två à tre år anses vara en alltför kort tidrymd för att möjliggöra för revisorerna att tillräckligt grundligt tränga in i de olika problem som uppkomma under arbetets gång. De täta ombytena av revisorer ha också lett till vissa svårigheter att upprätthålla erforder-

lig kontinuitet i verksamheten. Genom att revisorerna som regel ha kort tid kvar även som riksdagsledamöter komma ej heller de under revisionen vunna erfarenheterna till den nytta under det fortsatta riksdagsarbetet som eljest varit möjligt.

I visst avseende kunna nu berörda olägenheter, därest revisorernas verksamhet betraktas i stort, sägas ha i varje fall mildrats genom inrättandet av det fasta kansli som stått till revisorernas förfogande sedan den 1 juli 1949. Syftet med den av revisorerna bedrivna verksamheten är emellertid att bereda riksdagen insyn i statsförvaltningen, varför det för rätt balans inom revisionen ter sig minst lika viktigt att institutionen uppbygges efter sådana grunder, att lekmannaelementet tillförsäkras vederbörligt inflytande. Tillkomsten av det fasta kansliet synes därför snarast aktualisera frågan, om icke även uppdraget som revisor bör givas en mera stadigvarande karaktär, därest den avsedda effektiviseringen av revisorernas arbete helt skall kunna komma till stånd.

Förevarande spörsmål torde enklast kunna lösas på så sätt, att de nu ettårsvalda revisorerna utses för en längre tidsperiod, förslagsvis tre år, och att de kunna som regel omväljas ett visst antal gånger. För att ytterligare befästa kontinuiteten i verksamheten synes vidare lämpligt, att förnyelsen sker successivt, d. v. s. uppdraget som revisor bör icke upphöra under samma år för samtliga revisorer. Valsättet skulle med andra ord komma att överensstämma med de regler som nu tillämpas vid utseende av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret. Genom en dylik omläggning skulle otvivelaktigt revisorernas ställning och granskningsmöjligheter förstärkas samtidigt som bättre förutsättningar skulle skapas att till revisorer utse riksdagsledamöter med särskilt intresse för uppgiften.

I sammanhanget må erinras om att den år 1954 tillsatta författningsutredningen f. n. är sysselsatt med att enligt vissa riktlinjer företaga en modernisering av den svenska författningen. Med hänsyn till den här berörda frågans karaktär kan det måhända vara lämpligt, att densamma överlämnas till författningsutredningen för närmare övervägande och förslag.

Under hänvisning härtill hemställes,

att riksdagen måtte besluta om utredning av frågan om sättet för utseende av revisorer.

Stockholm den 22 januari 1958

Ragn. Bergh
